

Resumé til offentliggørelse

Slotsherrens Vænge, Rehabiliterings- og akutpleje

Styrelsen for Patientsikkerhed har den 3. december 2021 givet påbud til Slotsherrens Vænge, Rehabiliterings- og akutpleje om at sikre forsvarlig medicinhåndtering, sygeplejefaglige vurderinger, journalføring og indhentelse af informeret samtykke.

Styrelsen for Patientsikkerhed har påbudt Slotsherrens Vænge, Rehabiliterings- og akutpleje:

1. at sikre forsvarlig medicinhåndtering fra den 3. december 2021.
2. at sikre, at der er gennemført systematiske sygeplejefaglige vurderinger og opfølgning herpå, fra den 3. december 2021.
3. at sikre tilstrækkelig journalføring, herunder udarbejdelse og implementering af tilstrækkelig instruks, fra den 3. december 2021.
4. at sikre indhentelse af informeret samtykke fra patienterne forud for pleje og behandling fra den 3. december 2021.

Påbuddet kan ophæves, når Styrelsen for Patientsikkerhed ved et nyt tilsynsbesøg har konstateret, at påbuddet er efterlevet.

Manglende efterlevelse af påbuddet straffes med bøde, jf. sundhedsloven § 272, stk. 1, medmindre højere straf er fastsat i anden lovgivning.

Baggrund

Styrelsen for Patientsikkerhed gennemførte den 5. oktober 2021 et varslet, reaktivt tilsyn med Slotsherrens Vænge, Rehabiliterings- og akutpleje. Tilsynet blev foretaget på baggrund af en ligsynssag fra januar 2021.

Styrelsen har ved afgørelsen benyttet de oplysninger, der kom frem ved tilsynet, og som er anført i tilsynsrapporten. For en detaljeret gennemgang af fundene ved tilsynsbesøget henvises til tilsynsrapporten.

Begrundelse for påbuddet

Medicinhåndtering

Ved tilsynsbesøget den 5. oktober 2021 konstaterede styrelsen, at der var fejl og mangler i medicinhåndteringen på behandlingsstedet.

Medicinliste

Handelsnavn

I en medicingennemgang var der for et præparat uoverensstemmelse mellem det aktuelle handelsnavn på medicinlisten og det præparat, der var i beholdningen.

Det er styrelsens vurdering, at det udgør en betydelig risiko for fejlmedicinering, hvis medicinlisten ikke føres systematisk og ikke sikres opdateret.

Selvadministration

Ved gennemgang af to journaler fremgik det ikke af dokumentationen, om de behandlingsansvarlige læger i samarbejde med personalet havde vurderet, at patienterne selv kunne varetage administrationen af egen medicin. Af journalerne fremgik det heller ikke, at personalet selvstændigt havde vurderet, at patienterne selv kunne varetage medicineringen, og om der var behov for løbende at vurdere dette. Personalet kunne ved interview ikke redegøre for behandlingsstedets retningslinjer herfor.

På en medicinliste for en patient, der selv administrerede sin medicin fremgik det, at patienten gennem flere måneder havde været i behandling med bredspektret antibiotikum. Personalet kunne ikke redegøre for, om behandlingen fortsat var aktuel.

Det er styrelsens vurdering, at det udgør en betydelig risiko for fejlmedicinering, hvis det for patienter, der selv varetager administration af egen medicin, ikke sikres, at der foretages en vurdering af, om patienten er i stand til det på en forsvarlig måde, og hvis personalet ikke i fornødent omfang foretager opfølgning på aktuel behandling.

Overskredet holdbarhedsdato og manglende anbrudsdato

Styrelsen konstaterede, at der i en medicinbeholdningen var et vitaminpræparat, som var udløbet september 2020.

Det er styrelsens vurdering, at der kan være en risiko for, at patienter bliver behandlet med medicinske produkter, hvor holdbarhedsdatoen er overskredet, hvis det ikke sikres, at disse bliver bortskaffet. Behandling med medicinske produkter, hvor holdbarhedsdatoen er overskredet, rummer en risiko for utilstrækkelig behandling, da produktets virkning kan være ændret eller nedsat, eller virkningen kan være helt fraværende. Det er videre styrelsens vurdering, at det udgør en risiko for patientsikkerheden, hvis patienter bliver behandlet med medicinske produkter, hvor man ikke kan være sikker på holdbarheden, og dermed virkningen.

Adrenalinberedskab

Styrelsen konstaterede ved forespørgel, at injektion adrenalin til behandling af akut anafylaktisk reaktion ved injektionsbehandling ikke umiddelbart kunne fremfindes i køleskabet, hvor det blev oplyst, at det skulle opbevares. En anden medarbejder oplyste efterfølgende, at injektion adrenalin var i køleskabet. Det blev oplyst ved tilsynet, at behandlingsstedet varetog injektionsbehandling, og

styrelsen konstaterede, at behandlingsstedet rådede over akutberedskab i form af adrenalin.

Styrelsen vurderer, at det udgør en risiko for patientsikkerheden, hvis behandlingsstedet ikke har sikret tydelig information til og oplæring af personalet om, hvor adrenalin opbevares, således at det sikres, at dette kan fremfindes i en akut situation.

Samlet vurdering for medicinhåndtering

Styrelsen vurderer, at den manglende efterlevelse af vejledningen om ordination og håndtering af lægemidler og Styrelsen for Patientsikkerheds pjece ”Korrekt håndtering af medicin”, 2019, udgør en væsentlig patientsikkerhedsrisiko, da reglerne skal sikre, at medicinhåndtering sker på forsvarlig vis. Styrelsen har i sin vurdering lagt vægt på, at fejl og mangler i medicinhåndteringen generelt rummer en alvorlig fare for patientsikkerheden, herunder risiko for fejlmedicinering eller manglende medicinering.

Sygeplejefaglige vurderinger og opfølgning herpå

Styrelsen konstaterede, at der ikke blev foretaget de fornødne sygeplejefaglige vurderinger og opfølgning herpå ved Slotsherrens Vænge, Rehabiliterings- og akutpleje.

Ved gennemgang af den sundhedsfaglige dokumentation vedrørende den sygeplejefaglige beskrivelse af patientens aktuelle og potentielle problemer konstaterede styrelsen, at der i tre ud af tre stikprøver manglede systematik i journalen, og personalet kunne ikke fremfinde aftaler eller informationer, og de kunne ikke skabe sig et overblik i journalerne. Der var ingen instruks for, hvor plan, vurdering og effekt af behandling skulle findes i journalen.

Ved gennemgang af den sundhedsfaglige dokumentation vedrørende oversigt over patienters sygdomme og funktionsnedsættelser samt aftaler med behandlingsansvarlige læge konstaterede styrelsen, at oversigterne over patientens sygdomme og funktionsnedsættelser i tre ud af tre stikprøver var mangelfuldt dokumenterede, og personalet kunne ikke i tilstrækkeligt omfang redegøre herfor ved interview.

Eksempelvis manglende der en beskrivelse af smerteproblematik for en yngre patient i massiv behandling med opioider samt beskrivelser af status for en igangværende udredning for epilepsi. Der manglede endvidere beskrivelser af samarbejde og aftaler med hjemmesygeplejen vedrørende behandling og vurdering af diabetisk sår og status på en indlagt patient, hvor hjemmesygeplejen varretog sårpleje. Herudover manglede der beskrivelser af aftaler indgået med pårørende og behandlingsansvarlig læge vedrørende vurdering og opfølgning på behandling af diabetes, hvor behandlingsstedet medio september havde efterspurgt referenceværdier og handlingsplan for insulinbehandling. Egen læge

havde svaret medio september, men der var ikke fulgt op på dette siden, og personalet kunne ikke redegøre for den aktuelle behandlingsstatus.

Ved gennemgang af den sundhedsfaglige dokumentation vedrørende aktuel pleje og behandling, opfølgning og evaluering konstaterede styrelsen, at der i tre ud af tre stikprøver manglede beskrivelse af opfølgning og evaluering af den pleje og behandling, som var i værksat. Eksempelvis blev der foretaget målinger af blodtryk, puls, og vægt. Værdierne blev noteret i journalen, men der var ikke noteret reference værdier for den enkelte patient. Personalet kunne kun delvist redegøre for dette.

De tilstedeværende medarbejdere kunne, som anført, under tilsynsbesøget ikke i tilstrækkeligt omfang redegøre for, at der var foretaget de fornødne vurderinger samt opfølgning herpå i forhold til ovenstående.

Det er styrelsens opfattelse, at vurdering af disse forhold og dokumentation heraf er nødvendigt af hensyn til den enkelte patients sikkerhed, da dette udgør et væsentligt element i helhedsvurderingen af patienten og danner grundlaget for, hvilke pleje- og behandlingsindsatser der skal iværksættes. Det er videre styrelsens opfattelse, at manglende vurdering af relevante sygeplejefaglige problemområder og dokumentation heraf også kan have betydning for senere vurderinger af patientens tilstand, da der er risiko for, at der opstår tvivl om, hvorvidt et symptom inden for et område er nyopstået eller ej. Det kan medføre en forsinkelse i identifikation af et potentielt problem og deraf afledt manglende relevant pleje og behandlingen af patienten eller forsinkelse heraf.

Det er på denne baggrund styrelsens vurdering, at det udgør en risiko for patientsikkerheden, når der ikke sikres et overblik over sygdomme og funktionsnedsættelser, samt sikres tilstrækkelige sygeplejefaglige vurderinger af patienterne, og når der ikke sikres opfølgning og evaluering på sygeplejefaglige observationer.

Journalføring

Ved tilsynsbesøget 5. oktober 2021 kunne styrelsen konstatere, at der ved Slotsherrens Vænge, Rehabiliterings- og akutpleje ikke blev udført journalføring i overensstemmelse med de gældende regler herom.

Overskuelig og systematisk journalføring

Styrelsen kunne under tilsynet konstatere, at der i tre ud af tre stikprøver manglede systematik i journalen. Personalet kunne ikke fremfinde aftaler eller informationer, og de kunne ikke skabe sig et overblik i journalerne.

Der var ingen instruks for, hvor plan, vurdering og effekt af behandling skulle findes i journalen.

Det er styrelsens opfattelse, at en systematisk og fyldestgørende journalføring er nødvendig for at sikre kontinuitet i pleje og behandling af patienten og for at sikre den interne kommunikation på behandlingsstedet og kommunikation med samarbejdspartnere. Journalen skal kunne give et overblik over patientens tilstand, så personalet blandt andet har mulighed for at foretage hurtig og relevant håndtering i en eventuel akut situation.

Det er styrelsens vurdering, at det udgør en risiko for patientsikkerheden, at journalen ikke gav et tilstrækkeligt overblik over den sundhedsfaglige pleje og behandling af patienterne.

Instruks for journalføring

På baggrund af de konstaterede mangler i systematikken i journalføringen er det styrelsens vurdering, at det er nødvendigt ved Slotsherrens Vænge, Rehabiliterings- og akutpleje at sikre udarbejdelse og implementering af en tilstrækkelig instruks for den sundhedsfaglige dokumentation.

Samlet vurdering vedr. journalføring

Det er styrelsens vurdering, at de beskrevne mangler i form af ikke systematisk journalføring rummer en betydelig fare for patientsikkerheden både med hensyn til sikring af kontinuitet og kvalitet i pleje og behandling af den enkelte patient.

Informeret samtykke

Styrelsen kunne konstatere, at der var problemer med overholdelse af reglerne om informeret samtykke. Ved tilsynet blev det således konstateret, at der i tre ud af tre stikprøver manglede dokumentation for vurdering af, om patienten var i stand til helt eller delvist at give et informeret samtykke til pleje og behandling. Medarbejderne kunne ikke redegøre herfor, og der forelå ikke en instruks om dette. Egen læge blev ikke involveret, hvis personalet var i tvivl om patientens habilitet til at forstå og tage stilling til egen sundhedstilstand.

Det er på den baggrund styrelsens vurdering, at der ikke systematisk er sikret tilstrækkelig indhentelse af informeret samtykke til behandling af patienterne på stedet, samt at dette udgør en risiko for at patientens ret til selvbestemmelse ikke overholdes.

Det er styrelsens opfattelse, at der er tale om grundlæggende mangler i relation til patienternes retsstilling, der udgør en betydelig fare for, at patienternes ret til selvbestemmelse ikke respekteres. Reglerne om information og samtykke har til formål at sikre patienternes selvbestemmelse og er et grundlæggende princip inden for sundhedsretten. Det er desuden styrelsens opfattelse, at utilstrækkelig journalføring af indhentelse af informeret samtykke udgør en risiko for patientsikkerheden, da grundlaget for behandlingen i så fald ikke er klart, og at det der-

ved ikke er sikret, at behandlingen sker med respekt for patientens selvbestemmelsesret.

Styrelsen anerkender oplysningerne i behandlingsstedets høringssvar af 30. november 2021 om, at tiltag til sikring af indhentelse af informeret samtykke er implementeret. Som anført ændrer dette imidlertid ikke styrelsens aktuelle vurdering, da det ikke alene på baggrund af den fremsendte beskrivelse kan konstateres, at tiltagene på nuværende tidspunkt har haft den tilstrækkelige virkning i forhold til at rette op på patientsikkerheden på stedet.

Samlet vurdering

Styrelsen vurderer, at de konstaterede mangler i relation til medicin håndtering, sygeplejefaglige vurderinger, journalføring og patientens retsstilling udgør større problemer af betydning for patientsikkerheden.